

Колективна монографія

**ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ**

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ УКРАИНЫ

**НАЦИОНАЛЬНЫЙ ТЕХНИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
«ХАРЬКОВСКИЙ ПОЛИТЕХНИЧЕСКИЙ ИНСТИТУТ»**

**ЭКОНОМИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ЭКОНОМИЧЕСКОГО АНАЛИЗА И УЧЕТА**

ИССЛЕДОВАНИЕ И ОПТИМИЗАЦИЯ ЭКОНОМИЧЕСКИХ ПРОЦЕССОВ

КОЛЛЕКТИВНАЯ МОНОГРАФИЯ

**Харьков
НТУ «ХПИ»
2014**

УДК 330.3.001.26
ББК 65
Д 70

Рекомендовано до друку Вченою радою Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (протокол №12 від 23 грудня 2014 року).

Рецензенти: **О.І. Маслак**, д-р екон. наук, проф., завідувача кафедрою економіки Кременчуцького державного політехнічного університету ім. Михайла Остроградського,
А.А. Пилипенко, д-р екон. наук, проф., завідуючий кафедрою бухгалтерського обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця,
О.М. Ковалюк, д-р екон. наук, проф., зав. кафедри обліку і аудиту Львівського національного університету ім. Івана Франка.

Дослідження та оптимізація економічних процесів : кол. монографія / За ред. О.В. Манойленко. – Харків : НТУ «ХПІ», 2014. – 517 с. : іл.

Монографія є результатом науково-методичних та практичних досліджень з удосконалення науково-методичного забезпечення процесів реформування національної економіки на мікро- та макроекономічному рівні. Монографію присвячено проблемним питанням аналізу стану, тенденцій розвитку економічних систем та методів оптимізації діяльності підприємств в умовах економіки трансформаційного типу.

Монографія базується на матеріалах X-ої Міжнародної науково-практичної конференції «Дослідження та оптимізація економічних процесів. Оптимум-2014».

Монографія призначена для наукових робітників, викладачів, аспірантів, а також фахівців, які займаються дослідженням проблем оптимізації економічних процесів різних галузей економіки.

Відповідальність за зміст та достовірність матеріалів несуть автори. Редакція залишає за собою право не публікувати матеріали, що не відповідають формату видання, а також істотно змінювати зміст текстів за узгодженням з автором. Думка авторів може не співпадати з думкою членів редколегії.

- зменшення згубного впливу корупції;
- сприяння розвитку інвестиційної інфраструктури (інвестиційних фондів, аудиторських та страхових компаній);
- покращання інформаційного забезпечення іноземних інвесторів про потенційні можливості інвестування.

Список літератури: 1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/> 2. Долінська Т. Інвестиційний клімат України та шляхи його формування [Електронний ресурс] / Т. Долінська, Т. Юр'єва. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/ppei/2010_25/dolinska.pdf 3. Кубах Т.Г. Інвестиційний клімат держави: теоретичний та практичний аспект [Електронний ресурс] / Т.Г. Кубах // Ефективна економіка. – 2013. – №12 – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2604> 4. Мороз Ю.В. Інвестиційний клімат в Україні та діяльність міжнародних фінансових організацій із його поліпшення / Ю.В. Мороз // Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2013. – №3. – С. 28-34. 5. Савчук Н. Стан інвестиційного клімату України та напрями його покращення [Електронний ресурс] / Н. Савчук // Науковий вісник «Демократичне врядування». – 2011. – Вип. 8. – Режим доступу: <http://www.lvivacademy.com/visnik8/fail/Savchuk.pdf> 6. Статистичний щорічник України за 2013 рік [Текст] / За ред. О.Г. Осауленка. – К. : Державна служба статистики України, 2014. – 533 с. 7. Швець В.Я. Аналіз інвестиційного клімату в економіці України та шляхи його покращання / В.Я. Швець // Економічний нобелівський вісник. – 2014. – №1 (7). – С. 502-508.

СУТНІСТЬ І ДЕКОМПОЗИЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Полозова Т.В., канд. екон. наук, доцент

Сучасні умови господарювання в Україні супроводжуються активізацією євроінтеграційних процесів та актуалізацією питань забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності держави, регіонів, галузей, окремих підприємств. Водночас кризовий стан економіки країни є точкою відрахунку для перезавантаження механізму інноваційного розвитку економіки шляхом проведення відповідних економічних реформ. У просторі цих питань виникає необхідність поширення та конкретизації наукового понятійного апарату в межах предметної області дослідження.

Питання, присвячені дослідженню понятійно-категоріального апарату в інноваційно-інвестиційній сфері, висвітлені у роботах багатьох науковців. Так, серед зарубіжних учених слід відзначити праці І. Ансофа, Е. Брукінга, П. Друкера, М. Портера, Б. Санто, Р. Фахтудінова, Й. Шумпетера.

Питання інноваційного та інвестиційного розвитку і оцінки інноваційно-інвестиційного потенціалу розглянуті у роботах таких відомих українських науковців, як П.Г. Перерва [1], С.М. Ілляшенко [2, 3], В.П. Соловійов [4], О.М. Ястремська [5], Л.В. Соколова [6], П.П. Микитюк [7], С.М. Шкарлет [8], В.М. Гриньова [9], С.І. Мельник [10] та ін.

В результаті аналізу встановлено, що в сучасній науковій літературі спостерігається відсутність однозначних визначень таких понять, як: інноваційно-інвестиційна діяльність, інноваційно-інвестиційна активність, інноваційно-інвестиційна привабливість, інноваційно-інвестиційна сприйнятливість, інноваційно-інвестиційний потенціал, а визначення поняття інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства взагалі відсутнє.

Враховуючи ступінь актуальності та розробки даного питання, метою дослідження є визначення сутності та декомпозиція інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства (І-ІСП).

Теоретичні та методологічні аспекти інноваційної та інвестиційної діяльності підприємства висвітлені у багатьох наукових працях. Так, питання інноваційного управління підприємством та інноваційного розвитку висвітлені у роботах [1-5, 8-10, 13-15]. Інвестиційні аспекти управління діяльністю та оцінки привабливості підприємства розглядаються у роботах [6, 11]. А в роботах [12, 16, 21] йдеться про інноваційну та інвестиційну спроможність підприємства.

Результати наукового пошуку дозволили сформулювати перелік найбільш застосовуваних понять у даному напрямку досліджень: інноваційно-інвестиційна діяльність (І-ІД); інноваційно-інвестиційна активність (І-ІА); інноваційно-інвестиційна сприйнятливість (І-ІСпр), інноваційно-інвестиційна привабливість (І-ІПр); інноваційно-інвестиційний потенціал (І-ІП).

Як показав аналіз літературних джерел, деякі з зазначених понять подекуди ототожнюються один з одним, а інколи приймаються за узагальнений інтегральний показник, який охоплює всі інші.

Обмеженість частоти використання понятійно-категоріального апарату у

науковій літературі в межах предметної області дослідження обумовила необхідність звернутися до визначення дефініцій базових понять, наведених у тлумачних словниках [17-20].

Відкидаючи складову "інноваційно-інвестиційний", у таблиці 1 досліджено розмаїття понять "діяльність", "активність", "привабливість", "сприйнятливість", "потенціал", "спроможність" з метою їх узагальнення.

Таблиця 1 – Визначення дефініцій базових понять: діяльність, активність, привабливість, сприйнятливість, потенціал, спроможність у тлумачних словниках

Базове поняття	Дефініція базового поняття за словником			
	Бусел В. Т. [14]	Єфремова Т.Ф. [15]	Ожегов С. І. [16]	Ушаков Д.М. [17]
1	2	3	4	5
Діяльність	- застосування своєї праці до чого-небудь; - праця, дії людей у якій-небудь галузі; - робота, функціонування якоїсь організації, установи, машини і т. ін.	- робота, заняття у будь-якій галузі; - містить мету, засоби, результат, процес	- процес активної взаємодії суб'єкта з об'єктом, під час якої суб'єкт задовольняє будь-які свої потреби, досягає мети	- робота, систематичне застосування своїх сил у будь-якій області; - містить мету, засоби, результат, процес
Активність (активний)	- енергійна діяльність; діяльна участь у чому-небудь; - здатність до реакції, взаємодії з чим-небудь; - посилена діяльність, діяльний стан	- енергійна діяльність	- діяльний, енергійний; активно діяти	- активна енергійна діяльність; - прояв активності
Привабливість (привабливий)	- властивість за значенням "привабливий"; - який викликає захоплення, приваблює до себе своїми якостями, властивостями; який приносить задоволення, насолоду; приємний; який манить, притягає до себе; - який викликає інтерес, відкриває цікаві можливості; заманливий, захопливий	- приваблює до себе будь-якими якостями, властивостями; що доставляє задоволення, приємний; - що викликає інтерес, зацікавленість	- привабливий, той, що приваблює; розташовує до себе, подобається	- той, що приваблює до себе якими-небудь якостями, приємний

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Сприйнят- ливість (сприйнят- ливий)	- властивість за значенням "сприйнятливий"; - який легко сприймає що-небудь; - доступний для сприймання; ясний, дохідливий;	- який легко сприймає що- небудь;	- який легко сприймає що- небудь;	- який легко сприймає що- небудь; - що легко піддається дії чого-небудь
Потенціал	засоби, запаси, джерела, що є в наявності та які можна мобілізувати, привести в дію, використані для досягнення визначеної мети, здійснення плану, вирішення будь-якої задачі	сукупність усіх наявних можливостей, засобів у будь- якій галузі	ступінь потужності у будь-якому відношенні, сукупні сук засобів, можливостей, необхідних для чого-небудь	джерела, можливості, засоби, запаси, які можуть бути використані для вирішення будь- якої задачі, досягнення визначеної мети
Спроможність	властивість за значенням "спроможний"; здатність до здійснення чого-небудь; наявність умов, сприятливих до чого- небудь, обставин, які допомагають чомусь; можливість; матеріальна можливість	природне формування; схильність до засвоєння чого-небудь, до занять чим-небудь; можливість, уміння що-небудь робити; стан, якість, властивість, що дозволяють до здійснювати ті чи інші дії, виконувати ту чи іншу роботу		

Джерело: складено автором за [17-20]

Узагальнюючи дефініції базових понять, можна зробити висновок про перетинання понять "діяльність" і "потенціал" (засоби, запаси, джерела, мета, вирішення задачі, результат, процес).

Більш вузькими поняттями є "активність" (енергійна діяльність, здатність до реакції, посилена діяльність), "привабливість" (властивість приваблювати, викликати інтерес) і "сприйнятливість" (властивість сприймати). Слід зауважити, що поняття "спроможність", доцільно вважати за більш широке від інших, оскільки воно характеризує здатність до здійснення чого-небудь; стан, якість, властивість, що дозволяють здійснювати ті чи інші дії.

Враховуючи наведене вище, на рис. 1. представлено взаємозв'язок зазначених базових понять відповідно до напрямку даного наукового дослідження з

метою наочного представлення отриманих результатів.

Рисунок 1 – Взаємне абстрактне розташування базових понять діяльність, активність, привабливість, сприйнятливність, потенціал, спроможність

Джерело: розробка автора

Симбіоз проаналізованих дефініцій базових понять, що формують понятійний апарат за обраним напрямом дослідження, дозволив отримати логічно-структуроване визначення поняття "інноваційно-інвестиційна спроможність підприємства", під якою пропонується розуміти здатність і можливість задіяти потенціал для здійснення та підвищення активності інноваційно-інвестиційної діяльності; забезпечити сприймання персоналом організації інноваційно-інвестиційних заходів, спрямованих на підвищення рівня інноваційно-інвестиційної привабливості підприємства з метою забезпечення його сталого розвитку в умовах флуктуації чинників нестабільного, мінливого, невизначеного зовнішнього середовища.

Інноваційний процес, створення та трансфер технологій, використання нововведень у виробництві потребують значних вкладень фінансових ресурсів, інвестицій. У свою чергу, інвестиційна спроможність характеризує здатність забезпечити інтенсивний економічний розвиток підприємства, у тому числі за умови залучення та використання інноваційного потенціалу. Це зумовлює необхідність інтеграційного підходу до інноваційної та інвестиційної діяльності.

У структурі поняття "інноваційно-інвестиційна спроможність

підприємства" виділяється дві складові, які взаємодоповнюють одна одну – інноваційна спроможність та інвестиційна спроможність, що представлено на рис. 2.

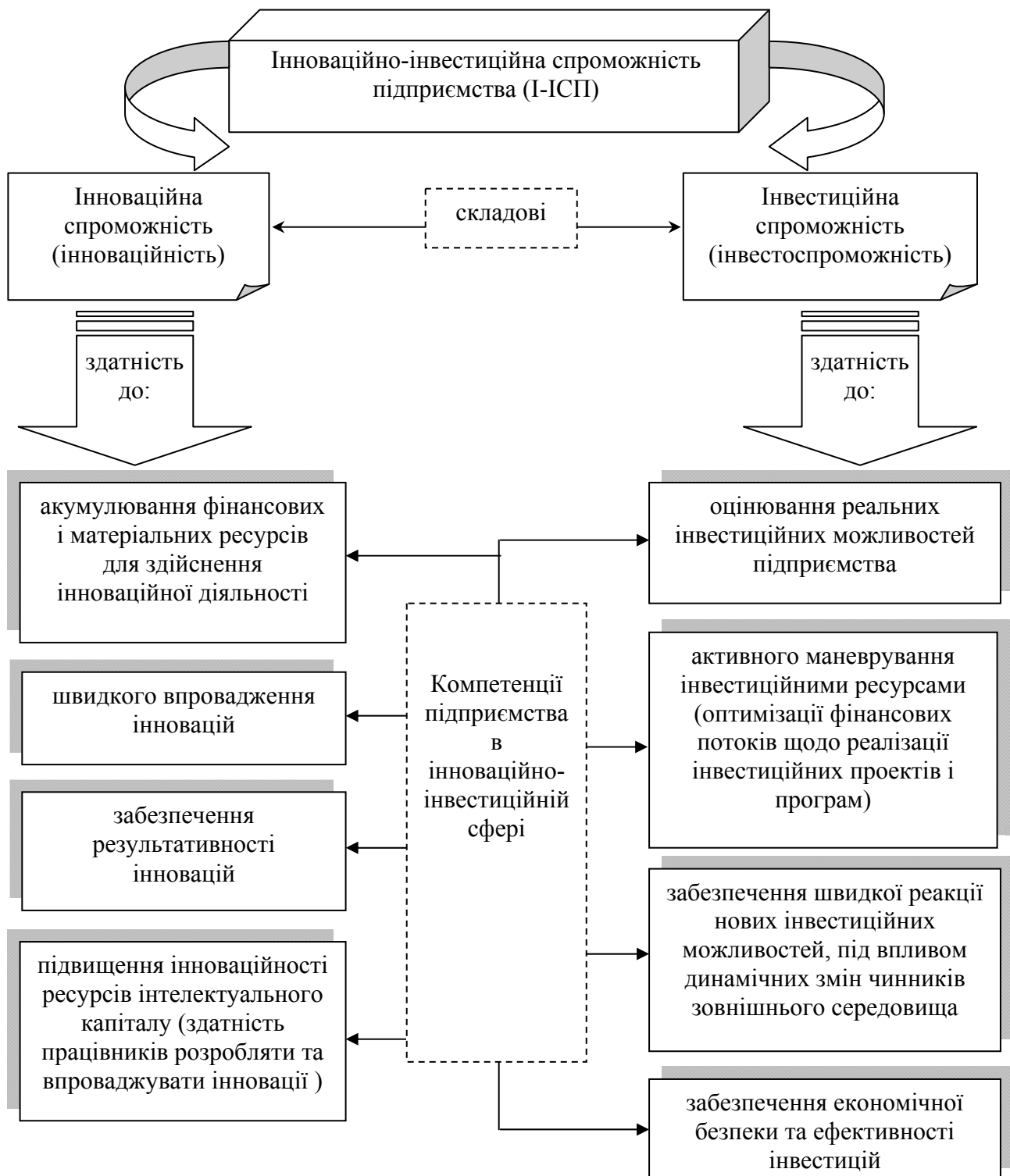

Рисунок 2 – Декомпозиція інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства (I-ICP)

Джерело: розробка автора

Відповідно до запропонованої декомпозиційної моделі інноваційна спроможність (інноваційність) виражається через здатність підприємства до:

- акумулювання фінансових і матеріальних ресурсів для здійснення інноваційної діяльності;
- швидкого впровадження інновацій;
- забезпечення результативності інновацій;
- підвищення інноваційності ресурсів інтелектуального капіталу (здатність працівників розробляти та впроваджувати інновації).

Інвестиційна спроможність (інвестоспроможність) як друга складова І-ІСП характеризує здатність підприємства до:

- оцінювання реальних інвестиційних можливостей підприємства;
- активного маневрування інвестиційними ресурсами (оптимізації фінансових потоків щодо реалізації інвестиційних проектів і програм);
- забезпечення швидкої реакції нових інвестиційних можливостей, під впливом динамічних змін чинників зовнішнього середовища;
- забезпечення економічної безпеки та ефективності інвестицій.

Аналіз існуючих підходів дозволив зробити висновок про недостатнє дослідження та використання поняття інноваційності, відсутність єдиного підходу до формулювання визначення інноваційної спроможності підприємства.

У роботі [12] автором запропоноване визначення "інноваційної спроможності підприємства як стану наявної ресурсної бази, що обумовлює можливість її ефективного (по відношенню до окремого інноваційного проекту) використання на підставі сталих гнучких зв'язків між всіма її складовими, що сформовані в системі менеджменту та спрямовані на управління всіма ресурсними підсистемами та їхніми елементами щодо ведення інноваційної діяльності з урахуванням обмежень що до підвищення (або збереження) припустимого для підприємства рівня економічної безпеки".

У наведеному визначенні поняття інноваційної спроможності підприємства автор виділяє статичну та динамічну складову цього показника.

При цьому перша характеризується рівнем накопичення підприємством ресурсної бази за попередні операційні цикли, друга – визначає можливість використання цих ресурсів підприємства під час впровадження обраного інноваційного проекту та має ознаки динамічної складової, оскільки характеризується високою мірою ризику зміни під впливом зовнішнього середовища. Поєднання цих складових автором розглядається в межах системи економічної безпеки підприємства як інноваційна спроможність підприємства [12].

Співавтори роботи [13] акцентують увагу на здатності підприємства реалізації заходів, спрямованих на подальший інноваційний розвиток. Дослідження питань спроможності підприємства до інноваційного розвитку також висвітлюється у науковій праці Ставицького О.В. [14, с. 129-130].

Заслугує на увагу робота Смолінської Н.В. [15], яка присвячена розробленню методу оцінки рівня інноваційної спроможності підприємства, використання якого дозволяє визначити покращення або погіршення цього рівня за певний період часу. На думку Смолінської Н.В. "інноваційна спроможність підприємства – це здатність підприємства розробляти та впроваджувати інновації відповідно до змін внутрішнього та зовнішнього середовищ". Як складові оцінювання інноваційної спроможності підприємства запропоновано: організацію виробництва, організацію підготовки виробництва, організацію праці, організацію управління, ефективність економічних результатів, фінансування інноваційного розвитку.

В багатьох літературних джерелах поняття інноваційної спроможності (здатності) ототожнюється з інноваційною сприйнятливістю, інновативністю. Так, узагальнюючи підходи, викладені у роботах [12, 16, 21-23], можна стверджувати, що під інноваційною сприйнятливістю розуміють здатність виробничо-господарської системи до впровадження і використання у своїй діяльності новачій різного роду. Чим вища готовність економічної системи до інноваційного розвитку, тим більшою інноваційною сприйнятливістю володіє дана система.

Науковець Пригожин А.І. у роботі [21] ототожнює поняття "інновативність" та "інноваційна сприйнятливість", під якою розуміє здатність підприємства сприйняти інновації та нововведення і науковий потенціал підприємства як складових частин поняття інноваційний потенціал. Отже, перше трактується, як здатність застосувати нововведення, друге – як створити новацію.

Водночас за джерелом [22] інновативність – це якісна характеристика, що відображає сприйнятливість, готовність і здатність до інновацій і ризикам, оперативному засвоєнню й впровадженню науково-технічних досягнень; прогнозування нових напрямків розвитку науки й техніки й гнучке реагування на зміни зовнішнього середовища; готовність персоналу до ефективного освоєння науково-технічного нововведення, виробленню необхідних об'єктивних соціально-економічних умов для впровадження нововведень із позицій людського фактору.

Автор Бутенко Д.С. у роботі [23] наголошує на тому, що "інновативність" та "інноваційна сприйнятливість" різні поняття, хоча самі визначення термінів не надаються.

У результаті проведеного аналізу можна стверджувати, що термін "інновативність" частіше використовується як аналог (синонім) терміну "інноваційна сприйнятливість", яка на думку автора, є складовим елементом інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства. Тому виражаючи згоду з думкою авторів у роботі [21] та спираючись на результати проведених досліджень, у даній статті запропоновано під терміном "інноваційна спроможність підприємства" (або "інноваційність підприємства") розуміти здатність задіяти інноваційний потенціал з метою створення та (або) впровадження інновації.

Інноваційність підприємства характеризує певне середовище, сукупність зовнішніх і внутрішніх умов, а також матеріал для створення та реалізації інновації. На основі інноваційності виробляються нові знання, концепції й підходи, виявляється раніше невидимий зміст, проявляються зворотні зв'язки.

Інноваційне знання, на відміну від інформації, припускає наявність думки, аналіз, оцінку й переконання.

Відповідно до запропонованої на рис. 2 декомпозиційної моделі, другою складовою І-ІСП є інвестиційна спроможність (або інвестоспроможність).

За результатами пошуку літературних джерел із зазначення терміну "інвестиційна спроможність підприємства" [6, 11, 16], слід звернути увагу на роботу Власенка Д.О. [16]. Автор, досліджуючи напрями підвищення інвестиційної конкурентоспроможності підприємств, пропонує розглядати інвестиційну спроможність як "стан економіки, менеджменту та фінансів підприємства, при якому сполучаються його інвестиційна привабливість і інвестиційна активність, які створюють потенційні можливості здійснювати фінансові або реальні інвестиції". При цьому "інвестиційна спроможність характеризує інвестиційні можливості галузі (підприємства, організації), нереалізовані в поточному періоді з об'єктивних причин: внаслідок високого рівня інвестиційних ризиків у регіоні; економічної недоцільності витрат ресурсів; достатності і придатності основного виробничого капіталу; нагромадження ресурсів для перспективних проектів; відсутності грамотної інвестиційної стратегії; низького рівня кваліфікації менеджерів" [16].

З огляду на вище вказане, можна стверджувати, що термін "інвестиційна спроможність підприємства" використовується вкрай обмежено, а термін "інвестоспроможність" відсутній в науковій літературі взагалі.

Тому у даному дослідженні запропоновано як складову інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства використати "інвестиційну спроможність підприємства" (або "інвестоспроможність підприємства") під якою слід розуміти здатність задіяти інвестиційний потенціал з метою підвищення інвестиційної привабливості та інвестиційної активності підприємства, що створює потенційні можливості фінансового забезпечення інноваційних процесів, здійснювати фінансові та/або реальні інвестиції.

Таким чином, результати проведених досліджень дозволили предметно розглянути, узагальнити та доповнити понятійно-категоріальний апарат теорії

інноваційного інвестування через тлумачення дефініції поняття "інноваційно-інвестиційна спроможність підприємства".

Наведена декомпозиція інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства дозволила виокремити її складові: "інноваційна спроможність підприємства" (або "інноваційність") та "інвестиційна спроможність підприємства" (або "інвестоспроможність"). В межах цього визначені компетенції, які реалізує підприємство в інноваційно-інвестиційній сфері.

Практична значущість отриманих результатів полягає у більш обґрунтованому застосуванні відповідних механізмів, методичного інструментарію для управління інноваційно-інвестиційною спроможністю підприємства. Подальші дослідження можуть бути спрямовані на розробку системи забезпечення інноваційно-інвестиційної спроможності підприємства.

Список літератури: 1. *Перерва П.Г.* Трансфер технологій : монографія / *П.Г. Перерва, Д. Коциски, Д. Сакай, М. Верешне Шомоши.* –Х. : Віровець А.П. "Апостроф", 2012. – 668 с. 2. *Ілляшенко С.М.* Управління інноваційним розвитком промислових підприємств : монографія / *С.М. Ілляшенко, О.А. Біловодська.* – Суми : Університетська книга, 2010. – 281 с. 3. Проблеми і перспективи ринково-орієнтованого управління інноваційним розвитком : монографія / за ред. д.е.н., професора *С.М. Ілляшенко.* – Суми : ТОВ "друкарський дім "папірус", 2011. – 644 с. 4. *Соловьев В.П.* Инновационная деятельность как системный процесс в конкурентной экономике (Синергетические эффекты инноваций) / *В.П. Соловьев.* – Киев : Фенікс, 2004. – 560 с. 5. *Ястремська О.М.* Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства / *О.М. Ястремська.* – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2010. – 392 с. 6. *Соколова Л.В.* Моделювання вибору інвестиційно-привабливого промислового об'єкту / *Л.В. Соколова, Т.М. Герман* // Економіка : проблеми теорії та практики: Збірник наукових праць. Випуск 249. – В 5 т. – Т. 5. – Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. – С. 1312-1316. 7. *Микитюк П.П.* Аналіз інвестиційно-інноваційної діяльності підприємств : монографія / *П.П. Микитюк.* – Тернопіль : Тернограф, Тернопільський національний економічний університет, 2009. – 304 с. 8. *Шкарлет С.М.* Економічна безпека підприємства: інноваційний аспект / *С.М. Шкарлет.* – К. : Книжк. Вид-во НАУ, 2007. – 435 с. 9. *Гриньова В.М.* Соціально-економічні проблеми інноваційного розвитку підприємств : монографія / *В.М. Гриньова, О.В. Козирева.* – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2006. – 192 с. 10. *Мельник С.І.* Оцінка складових формування інноваційного потенціалу підприємства / *С.І. Мельник* // Економічні науки : Вісник Хмельницького національного університету. – 2010. – № 5. –Т. 3. – С. 103-107. 11. *Покатаєва К.П.* Інвестиційна діяльність підприємств у глобальному середовищі: методичний інструментарій управління: монографія / *К.П. Покатаєва;* Харк. нац. автомоб.-дор. ун-т. – Х., 2009. – 168 с. 12. *Лабунська С.В.* Проблеми оцінки інноваційної спроможності в системі економічної безпеки підприємства / *С.В. Лабунська* // Сучасні проблеми економіки і менеджменту : тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 10–12 листопада 2011 року, присвяченої 45-річчю Інституту економіки і менеджменту та 20-річчю Інституту післядипломної освіти Національного університету "Львівська політехніка" / Національний університет "Львівська політехніка". – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2011. – С. 232–233. – Режим доступу: <http://ena.lp.edu.ua:8080/handle/ntb/16281>. 13. *Ковальчук О.Є.* Інноваційна діяльність як фактор підвищення вартості підприємства / *О.Є. Ковальчук, Р.В. Колесник, А.Г. Балдинюк.* – Режим доступу : <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=55865>. 14. *Ставицький О.В.* Аналіз здатності підприємства до інноваційного розвитку / *О.В. Ставицький* // Економіка та менеджмент : перспективи розвитку : матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 22–24 червня 2012 року / за заг. ред. О. В. Прокопенко. – Суми : СумДУ, 2012. – С. 129-130. 15. *Смолінська Н.В.* Методичні підходи до оцінювання рівня інноваційної спроможності підприємства / *Н.В. Смолінська* // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2011. – № 4. – С. 215-221. – Режим доступу : <http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/>. 16. *Власенко Д.О.* Управлінські аспекти підвищення національної конкурентоспроможності / *Д.О. Власенко* // Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції 20-22 жовтня 2011 р. – Сімферополь : Кримський інститут бізнесу УЕУ, 2011. – С. 150-153 с. 17. *Бусел В.Т.* Великий тлумачний словник сучасної української мови / *В.Т. Бусел.* – Київ, Ірпінь. – Перун, 2005. – 1728 с. 18. *Ефремова Т.Ф.* Толковый словарь служебных частей речи русского языка : Около 15 000 словарных

статей : Около 22 000 семантических единиц / *Т.Ф. Ефремова*. – 2-е изд., испр. – М. : ООО "Издательство Астрель" : ООО "Издательство АСТ", 2004. – 814 с. **19.** *Ожегов С.И.* Толковый словарь русского языка / *С.М. Ожегов, Н.Ю. Шведова* / Российская академия наук; Институт русского языка им. В.В. Виноградова. – 4-е изд., дополненное. – М. : ООО "ИТИ ТЕХНОЛОГИИ", 2003. – 944 с. **20.** Толковый словарь русского языка : В 4 т. / Под ред. *Д.Н. Ушакова*. – М. : ООО "Издательство Астрель", ООО "Издательство АСТ", 2000. – 848 с. **21.** *Пригожин А. И.* Нововведения: стимулы и препятствия (социальные проблемы инноватики) / *А. Пригожин*. – М. : Политиздат, 1989. – 28 с. **22.** *Довбий И.* Подготовка кадров в системе банковского кредитования инновационной деятельности [Электронный ресурс] / *И. Довбий* // Кадровик. Кадровый менеджмент. – 2009. – № 11. – Режим доступа: <http://hr-portal.ru/article/podgotovka-kadrov-v-sisteme-bankovskogo-kreditovaniya-innovacionnoy-devatelnosti?page=0>. **23.** *Бутенко Д.С.* Теретичне дослідження інноваційної сприйнятливості підприємств / *Д.С. Бутенко* // Бізнесінформ. – 2011. – № 12. – С. 221-223

ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙ МАШИНОБУДІВНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Сиротинська Н.М., аспірант Національного університету «Львівська політехніка»

Глобалізація економіки України змушує вітчизняні промислові підприємства активізувати інноваційну діяльність. Інноваційна діяльність є запорукою стійкого фінансового стану підприємства, дає можливість підприємству забезпечити конкурентні переваги як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. Це давно зрозуміли провідні підприємства розвинутих країн світу, які спрямовують вагомую частку одержаного прибутку на розробку та реалізацію інноваційних проєктів. Проте на вітчизняних промислових підприємствах інноваційна активність є на низькому рівні. Це пов'язано з незначним рівнем державного фінансування інноваційних розробок, дефіцитом власних фінансових ресурсів, низькою інвестиційною активністю українських та закордонних інвесторів, зношеністю основних фондів, неможливістю технологічного переоснащення підприємств через брак коштів, високими інноваційними ризиками дія яких призводить до виникнення непередбачуваних втрат, недоотримання прибутків через незнаходження інноваціями очікуваного попиту на ринку. В зв'язку з цим особливої актуальності набуває проблема розробки дієвого механізму економічного оцінювання інновацій машинобудівних підприємств.

Дослідженням проблем економічного оцінювання інновацій підприємств займалися досить багато як вітчизняних, так і зарубіжних вчених, зокрема

ЗМІСТ

ВСТУП

3

РОЗДІЛ I

УДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИЧНИХ ЗАСАД ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ, НАЦІОНАЛЬНА ТА СВІТОВА ПРАКТИКА

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Крикун В.В., Білокопитова А.В., Побережна Н.М.

8

АНАЛІЗ МЕТОДІВ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Мелень О. В., Куфлієвська К.О.

16

ОСОБЛИВОСТІ ПІДХОДІВ ЩОДО ОЦІНКИ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Стригуль Л. С., Панчежа К.О., Китань М.В.

26

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ДІЛОВОЮ АКТИВНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА ТА

ЛІКВІДНІСТЮ ЙОГО БАЛАНСУ Кузьменко Л.В., Ткаченко О.Ю.

34

РОЛЬ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ В АУДИТОРСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ТА

МЕТОДИКА ЙОГО ПРОВЕДЕННЯ Фальченко О.О., Мардус Н.Ю., Брік С.В.

45

АУДИТ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ, ЙОГО СУТНІСТЬ ТА ЗНАЧЕННЯ

Квіткіна А.Ю., Побережна Н.М.

56

АКТУАЛЬНІ АСПЕКТИ АУДИТУ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

Подмешальська Ю.В., Фоменко В.О.

64

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ОБЛІКУ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ

Назарчук Є.В.

79

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОБОРОТНИХ АКТИВІВ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Линник О.І., Бондаренко О.М., Токар Н.Б.

89

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ СУЩНОСТЬ И КЛАССИФИКАЦИЯ ДЕБИТОРСКОЙ

ЗАДОЛЖЕННОСТИ Мациканич Р.Н., Смоловик Р.Ф.

98

ФАКТОРИНГ, ЯК ОДНА З НАЙЕФЕКТИВНІШИХ ФОРМ УПРАВЛІННЯ

ДЕБИТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ Линник О.І., Флоря А.А.

104

РОЗДІЛ II

МАТЕМАТИЧНІ МОДЕЛІ ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕКОНОМІЦІ

РОЛЬ КОЕФІЦІЄНТІВ НАБЛИЖЕННЯ-ВІДДАЛЕННЯ В АНАЛІЗІ КОНВЕРГЕНЦІЇ

СТРУКТУР ПРОМІЖНОГО СПОЖИВАННЯ Архієреєв С.І.

115

ОПТИМІЗАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ У ТЕПЛОЕНЕРГЕТИЦІ

Білоцерківський О.Б.

122

ІМІТАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ

ПІДПРИЄМСТВА Сікетіна Н.Г.

131

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ В

ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ ПРОГНОЗНОЇ МАТРИЦІ РОЗРИВУ Романенков Ю.О.

141

РОЗДІЛ III

АНАЛІЗ І ОПТИМІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТА ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ У КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕНДЕНЦІЙ РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ТА СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

ГЛОБАЛІЗАЦІЯ ЯК ФАКТОР ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТА ПІДВИЩЕННЯ

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ Божко В.П., Омельченко О.Л., Магомедова М.М.

163

СКЛАДОВІ ЕКОНОМІЧНОГО МЕХАНІЗМУ АКТИВІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ

Мельник Н.О.

173

СУЧАСНИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ КЛІМАТ УКРАЇНИ <i>Дідур С.В., Бала В.В., Маслак М.В.</i>	185
СУТНІСТЬ І ДЕКОМПОЗИЦІЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ СПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА <i>Полозова Т.В.</i>	195
ЕКОНОМІЧНЕ ОЦІНЮВАННЯ ІННОВАЦІЙ МАШИНОБУДІНИХ ПІДПРИЄМСТВ <i>Сиротинська Н.М.</i>	206
МЕТОДИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТАРІЙ ОЦІНЮВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА <i>Маслак О.І., Гришко Н.Є., Безручко О.О.</i>	222

РОЗДІЛ IV

МАРКЕТИНГОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ: СТАНОВЛЕННЯ, ІНСТРУМЕНТАРІЙ ТА ЕФЕКТИВНІСТЬ

ЕВОЛЮЦІЯ БРЕНДУ ЗА СТАДІЯМИ ЖИТТЄВОГО ЦИКЛУ ТОРГОВОЇ МАРКИ, БРЕНДИНГОВА ПОЛІТИКА ТА ОЦІНЮВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ БРЕНД-КАПІТАЛОМ <i>Воліков В.В., Ларка М.І., Волікова М.В.</i>	237
--	-----

РОЗДІЛ V

ЕКОНОМІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СИСТЕМИ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

РОЛЬ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВНУТРІШНЬОГО ВОДНОГО ТРАНСПОРТУ УКРАЇНИ <i>Войченко Т.О.</i>	254
--	-----

РОЗДІЛ VI

НАПРЯМКИ УДОСКОНАЛЕННЯ ПОДАТКОВОЇ ТА МИТНОЇ СИСТЕМИ В УМОВАХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

ВПЛИВ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НА ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ <i>Рета М.В., Пляка Г.О.</i>	268
ДОСЛІДЖЕННЯ НОВИХ ПІДХОДІВ З РОЗРАХУНКУ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК, ЯК ІНСТРУМЕНТІВ УСУНЕННЯ ПРОТИРІЧ МІЖ БУХГАЛТЕРСЬКИМ І ПОДАТКОВИМ ОБЛІКОМ <i>Шовкопляс Т.С.</i>	279

РОЗДІЛ VII

ДОСЛІДЖЕННЯ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКІВСЬКИХ СТРУКТУР І ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ <i>Лернер Ю.І.</i>	292
---	-----

РОЗДІЛ VIII

ПРОБЛЕМИ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ СИСТЕМ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ ТА ДИНАМІЧНОЇ НЕВИЗНАЧЕНОСТІ ФАКТОРІВ ЗОВНІШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА <i>Гармаш С.В.</i>	313
ПРОМИСЛОВА ПОЛІТИКА ТА ВІДМІННОСТІ У РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОСТІ В ІНТЕГРАЦІЙНИХ ОБ'ЄДНАННЯХ <i>Хаустова В.Є.</i>	323
ТРАНСАКЦІЙНІ ЗАТРАТИ В УНІВЕРСАЛЬНІЙ ЛОГІСТИЧНІЙ СИСТЕМІ ЯК ПРЕДМЕТ ЛОГІСТИЧНОГО АУДИТУ <i>Щолокова Т.В.</i>	344
СОЗДАНИЕ ЭФФЕКТИВНОЙ СИСТЕМЫ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛЕНИЯ – ВАЖНЕЙШАЯ ИНВЕСТИЦИЯ В БЕЗОПАСНОСТЬ КОМПАНИИ. <i>Головня В.В., Хаустова И.Е.</i>	390

ПІДХОДИ ДО ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В ОРГАНІЗАЦІЇ <i>Юр'єва І.А., Поберережна Н.М.</i>	412
ОСОБЛИВОСТІ ОЦІНЮВАННЯ ВАРТОСТІ КОМПАНІЙ <i>Гнєсіна Н.В., Ларка М.І., Сударкіна С.П.</i>	431
ЕКОНОМІЧНА ДОДАНА ВАРТІСТЬ ЯК ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА, <i>Бондар І.</i>	448
УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖ-НІСТЮ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ ЯКОСТІ ЖИТТЯ <i>Урсакий Ю.А.</i>	454
ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДІВ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ (СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ) НА ПІДПРИЄМСТВІ <i>Чайка Т.Ю., Головінова І.О.</i>	466
ДЕЯКІ АСПЕКТИ МЕТОДОЛОГІЇ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ПРАЦІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ <i>Смоловик Р.Ф., Фадєєв А.В., Коротун О.В.</i>	475
РОЗДІЛ ІХ	
СУЧАСНІ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ, ІНФОРМАЦІЙНОЇ ТА ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	
ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ДЕФІНІЦІЇ «ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВА» <i>Роман О.В.</i>	492
ЗНАЧЕННЯ, СУТНІСТЬ ТА ВИДИ РЕЙТИНГОВИХ ОЦІНОК ДІЯЛЬНОСТІ КОМЕРЦІЙНИХ БАНКІВ <i>Сердюк А.І.</i>	499
УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ПОТОЧНОЇ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ <i>Кудря Олена</i>	506

Наукове видання

ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Колективна монографія

За редакцією
д-р. екон. наук, професора О.В. Манойленко

Відповідальний за випуск Є.М. Строков

Редактор Є.М. Строков

Комп'ютерна верстка та дизайн обкладинки:
Є.М. Строков

Підписано до друку: 30.12.2014 р. Формат 60х84 1/16
Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. а. 30,05.
Тираж 300 екз.

Надруковано в типографії ФЛП Томенко Ю.І.
м. Харків, пл. Руднева, 4
тел. (057) 757-93-82